

Η υπογραφή της Συνθήκης Βουκουρεστίου

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

Οι Βαλκανικοί Πόλεμοι των ετών 1912-1913 οδήγησαν στην κατάλυση της Οθωμανικής κυριαρχίας στο μεγαλύτερο μέρος των ευρωπαϊκών εδαφών της, καθώς και στην επέκταση των συνόρων των βαλκανικών κρατών.

Βασικός άξονας της πολιτικής της Ελλάδας, της Σερβίας και της Ρουμανίας ήταν η αποκατάσταση των «ιστορικών δικαίων» τους και η επίτευξη μιας ενδοβαλκανικής ισορροπίας. Αντίθετα, η Βουλγαρία του Φερδινάνδου, εμπορούμενη από τάσεις ηγεμονισμού στα Βαλκάνια, επιδίωκε να επιβάλει τους δικούς της όρους στη ρύθμιση του Ανατολικού Ζητήματος. Υπερεκτιμώντας τις ικανότητες του στρατού της, η βουλγαρική ηγεσία ήρθε σε αντιπαράθεση με την Ελλάδα και τη Σερβία κατά τον Β΄ Βαλκανικό Πόλεμο (Ιούνιος-Ιούλιος 1913). Η πλήρης κατάρρευση των Βουλγάρων στα πεδία των μαχών έναντι του ελληνικού, του σερβικού, του οθωμανικού και του ρουμανικού στρατού οδήγησε στη συμφωνία για ανακωχή στις 17/30 Ιουλίου και στη σύγκληση νέας συνδιάσκεψης ειρήνης στο Βουκουρέστι.

Οι διαπραγματεύσεις στο Βουκουρέστι διήρκεσαν δέκα ημέρες και διεξήχθησαν υπό την έμμεση καθοδήγηση των μεγάλων ευρωπαϊκών

δυνάμεων της εποχής. Βασικό αντικείμενο διαπραγμάτευσης υπήρξε ο καθορισμός των νέων συνόρων των βαλκανικών κρατών. Ένα θέμα που απασχόλησε τους αντιπροσώπους στο Βουκουρέστι ήταν το ζήτημα της Καβάλας. Γνωρίζοντας ότι η διεκδίκηση της Θεσσαλονίκης δεν ήταν πλέον δυνατή, η βουλγαρική πλευρά επιδίωξε να της αποδοθεί το έτερο μεγάλο λιμάνι της Μακεδονίας, η Καβάλα, διαθέτοντας τη στήριξη της Ρωσίας και της Αυστρο-Ουγγαρίας. Η Ρωσία υποστήριζε τη Βουλγαρία σε αυτό το θέμα επιδιώκοντας να ανακτήσει τη χαμένη της επιρροή στη χώρα. Από την άλλη, η Αυστρο-Ουγγαρία επιθυμούσε την ενίσχυση της στρατηγικής θέσης της Βουλγαρίας στα Βαλκάνια ως αντίρροπης δύναμης της Σερβίας, η οποία εξύψωσε το κύρος της στους νοτιοσλαβικούς πληθυσμούς της Βαλκανικής Χερσονήσου κατά τους Βαλκανικούς Πολέμους. Από την οπτική της Αυστρο-Ουγγαρίας, η Σερβία αποτελούσε μείζονα κίνδυνο για την υπόστασή της.

Η Ελλάδα εξασφάλισε την υποστήριξη της Γερμανίας, της Γαλλίας και της Ρουμανίας στο ζήτημα της Καβάλας. Η γερμανική ηγεσία θεωρούσε τη Βουλγαρία επιρρεπή στη ρωσική επιρροή και επιδίωκε τη συγκρότηση μιας αντισλαβικής, ελληνο-ρουμανο-τουρκικής συμμαχίας στα Βαλκάνια. Η απόδοση της Καβάλας στην Ελλάδα με γερμανική συνδρομή θα έφερνε τη χώρα εγγύτερα στη Γερμανία και την Τριπλή Συμμαχία. Η Γαλλία επιδίωκε την ενίσχυση της επιρροής της στην Ελλάδα, ενώ η Ρουμανία υποστήριξε τις ελληνικές θέσεις έπειτα από προφορικές διαβεβαιώσεις του Έλληνα πρωθυπουργού, Ελευθέριου Βενιζέλου, για παραχώρηση εκπαιδευτικών και θρησκευτικών δικαιωμάτων στους κουτσοβλαχικούς πληθυσμούς της Μακεδονίας και της Ηπείρου. Η Καβάλα τελικά πέρασε στην κυριαρχία της Ελλάδας.

Το τελικό κείμενο της συνθήκης ειρήνης υπογράφηκε από τους πληρεξούσιους της Ελλάδας, της Σερβίας, του Μαυροβουνίου, της Ρουμανίας και της Βουλγαρίας στις 28 Ιουλίου/10 Αυγούστου 1913. Η Ελλάδα σχεδόν διπλασίασε τα εδάφη της, από 63.211 σε 120.308 τετραγωνικά χιλιόμετρα, και τον πληθυσμό της, από 2.631.912 σε 4.718.221 κατοίκους. Παρά το γεγονός ότι δεν διέθετε σημαντική ενδοχώρα στις βόρειες επαρχίες της, η Ελλάδα ενίσχυσε της θέσης στην περιοχή καταλαμβάνοντας εδάφη με μεγάλη γεωπολιτική σημασία, όπως ήταν τα μακεδονικά παράλια και τα νησιά του Βορειοανατολικού Αιγαίου. Τα ελληνοβουλγαρικά σύνορα ορίστηκαν στο όρος Μπέλλες και τον ποταμό Νέστο.

Τον Σεπτέμβριο του 1913, η Βουλγαρία και η Οθωμανική Αυτοκρατορία υπέγραψαν τη Συνθήκη Ειρήνης της Κωνσταντινούπολης, η οποία προέβλεπε την επιστροφή της Ανατολικής Θράκης στην οθωμανική κυριαρχία, με εξαίρεση τις πόλεις

Σβίλενγκραντ, Ιβαήλοφγκραντ και Μάλκο Τύρνοβο.

Το 1912-1913, για πρώτη φορά από την ίδρυση του νεοελληνικού κράτους, η Ελλάδα επέκτεινε τα προς βορράν σύνορά της διεξάγοντας πόλεμο. Στο Βουκουρέστι δεν ικανοποιήθηκαν όλες οι διεκδικήσεις της ελληνικής πλευράς. Η Βόρεια Ήπειρος και η Δυτική Θράκη πέρασαν στην κυριαρχία της νεοσυσταθείσας Αλβανίας και της Βουλγαρίας, αντίστοιχα, παρά το γεγονός ότι οι ελληνικές ένοπλες δυνάμεις είχαν απελευθερώσει αυτές τις περιοχές. Ακόμη, η ελληνική κυριαρχία στα νησιά του Βορειοανατολικού Αιγαίου, πλην της Ίμβρου και της Τενέδου, επιβεβαιώθηκε από τις Μεγάλες Δυνάμεις τον Φεβρουάριο του 1914 και συνδέθηκε με την τύχη της Βορείου Ηπείρου.

Πηγή: Kathimerini.gr